

ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΚΟΥ

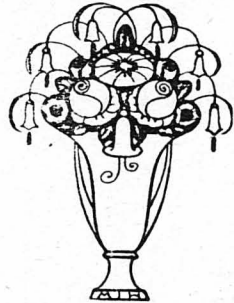
ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

Διηχομήν θύραν τινά του κωδωνοστασίου, όταν άπενίσας προς αυτήν είπον κατ' έμαυτόν «έάν αφήνης ήνοιγεν ή θύρα αύτη και εξήρχετο τοιοῦτόν τι πρόσωπον (όποιον κατ' έκείνην τήν στιγμήν τό έρανταζόμεν) ήθελον θεωρήσει τό πρόγμα τούτο ως θαύμα και θα έπίστευον ότι άληθώς ό άγιος Σπυρίδων είνε άγιος. Μόλις συνέλαβον τήν ιδεάν ταύτην και ίδού ή θύρα άνοίγει, εξέρχεται πρόσωπόν τι άκριβώς, όποιον τό εχον φαντασθή και γυνί τις κρατούσα λυχνίαν, τό έφώτιζεν ίνα έξέλθῃ. Παρετήρησα τό έσωτερικόν του κωδωνοστασίου, όπερ φωτιζόμενον εκ τής λυχνίας τής γυναικός παύσατο εις τόν άπέαντι τοίχον ήλον εξ ου πρόγμα τι εξήρχετο. Έφάνετο δ' ότι ήτο τό δωμάτιον εν φ κατακει η κρατούσα τό φως γυνή. Είς τήν θέαν του θαύματος τούτου ίσχυρώς συνεκινήθη, ή δε συγκίνησις αύτη με έσωσεν. Έξηκολούθησα τόν όρόμον μου, εισήλθον εις τήν οικίαν, έποίησα σκέψεις τινας περί του συμβάντος, όπερ έθεώρων ως περιεργον και έπειτα εζοιμήθην θαυμάσια.

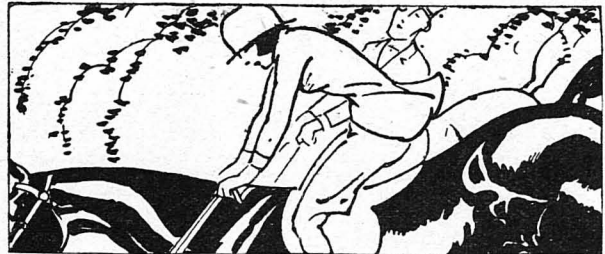
Τήν επαύριον είδον μετά μεγίστης έκπλήξεως ότι τό κωδωνοστάσιον δέν είχε θύραν εις τό μέρος όπου τήν είχον ίδει !...

Και όμοις άν ήμην ζωγραφός θα ήδυνάμην και σημερον έτι να ζωγραφίσω τήν θύραν έκείνην. Τόσον καθαρά τήνείδον. Ήτο τ-σας ύψηλοτέρα τής όδου κατά ένα πόδια και ήμισυ. Άνέβαινον δ' εις αύτην διά λιθίνης βαθμίδος λίαν ύψηλής και τραχείας. Ή θύρα ήτο μάλλον στενή και αι παραστάδες κατεσκευασμένα εις δύο σαρνίδον άποστασμένον άπ' άλλήλων και παλαιών. Ό έξελθών ήτο άνήρ παχύς, εξηκοντούτης περίπου τήν ήλικίαν και κεκαλυμμένος διά μακρού μαντίου όστις κατηχαιτο μέχρις εδάφους και εξ ου δέν έφάνιοντο αι χείρες. Ή φωνίζουσα αύτόν γυνή ήτο μεσήλιξ, 40 μέχρι 45 ετών ή λυχνία ήν εκράτει, ήτο λυχνία μαγειρίου και είχεν άναβή με μίαν κνήμην επί τινος μικρού ύποποδίου, δι' ου έφάνετο ότι εύλόκειτο ύψηλοτέρα του εδάφους του κελλίου τής. Ταῦτα πάντα

είδον άκριβέστατα εκει όπου ούδέν ύπήρχεν εξ όσων είδον άφοῦ ούδς θύρα ύπήρχεν. Ήτοι μένος; εδέησε ν' άποδώσω τό όραμα εκεινο εις τήν φαντασίαν μου τά μέγιστα έξαφθίσαν εκ τής νευρικῆς προσβολῆς. Τενός τών φίλων μου ήθέλησαν να πιστεύωσιν ότι άληθώς ό άγιος ήθέλησε να θαυματουργήσῃ ίνα με κάμῃ να πιστεύσω. Έν τοιαύτῃ περιπτώσει θα τῷ ήμην τά μέγιστα εύγνώμων δι' ήν μοι επέδωκε σημασίαν, αλλά κατά συνείδησιν δέν δύναιμι να δεχθῶ τήν τιμῆν ήν οὔτοι περιποιούσιν εις τό άτομόν μου. Αί θρησκευτικαί μου πεποιθήσεις μ' έμποδίζουσι άπολύτως να κλίνω τό μέντοι εις άλλον εκτός του Θεου. Πρό του όπερταύτόν όντος σβέννυμαι και μηδενίζομαι. Άλλά μετ' αυτόν ότι άλλο ύπήρχεν εν τῷ κόσμῳ τούτῳ άνήκει εις τά πλάσματα όφείλει να λατρεύῃ και όχι να λατρεύεται. (Άκολουθεῖ)

—“Αφες, κύρ Ζήση, έχε γεία, πίσω πηγαίνο κάλι, γιατί εσύ έχεις χαράς, κι-έγώ να φύγω πρέπει.
—“Οχι, αγάπη μου γλυκερά, εδῶ, εδῶ θα μείνης !
—“Αφοῦ σε στέλνει ο Θεός, πῶς γίνεται να φύγης ; Μείνε, γυναίκα μου εσύ, εσύ και όχι άλλη !
Κ' ή νύφη που τους έβλεπε, ή στολισμένη νύφη, εθώμωσε κι' εδάκρυσε, και λέγει πεισιμωμένα :
—“Ας έχῃ δόξαν ο Θεός που ήλθ ὁ Τουρκοπούλα, γιατί ή αγάπη σου βαστά πάρα πολύ άπέντη μίαν νύφη θέλεις τήν αυγή, τό βράδυ θέλεις άλλην.
—Σώπαίνε, νύφη τής αυῆς, και μήν παραπονιάσαι, σῶπα κι' ή νύφη του βραδυού κι' έσωσε τή ζωή μου, κι' εγώ τής; ένασα πρηνού γυναίκα να τήν πάρω. Και σέ, σέ στέλνω σ'ετι σου με δέκα παλλικάρια, κι' άσήμι και με μάλαμα και με μαργαριτάρια.
Κ' εκει, ερχόνταν κι' ο Παπᾶς με στέφανα 'ς τό χέρι.
—“Αφες, Παπά, τά στέφανα και φέρε κολυμβήθρα.
—“Ηλθε κοπέλα Τουρκισσα και Χριστιανή θα γείνη.
“Ελα να τήν βαπτίσουμε. Έλένην βάπτισέ τήν; και τήν Έλένην έπειτα μαζί μου στεφανώνεις.
(Στίχοι) Δ. Βικέλας

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΣΧΛΟΣΕΡ

ΠΡΟΣΟΠΟΓΡΑΦΙΑ

Μιά γρηά εκάθονταν στο κρεβάτι της μαζί με τήν έγγονή της. Τό πρόσωπο τής γρηάς ήταν όχορό και ζωαμένο ενφ τό πρόσωπο τής νέας κόκκινο και δροσερό. Ή γρηά έψαχνε σ' ένα κουτι που βρισκόταν μπροστά της. Ή έγγονή τής τήν κυτούσε έχοντας άκομψιμένο τό καλοχτενισμένο κεφάλι τής στο άσπρο της χέρι. Έξαφνα ή γρηά βρήκε μέσα στο κουτι μιά μικρή εικόνα από έλεφαντόδοντα και άφρησε μιά κρουνή θαυμασμού. Ήταν ή ίδια της εικόνα αύτη που έβλεπε.

—Κόρη μου, ειπε, έτσι ήμουν κι' εγώ όταν ήμουν δεκαέξ χρονών Τότε με λέγανε Ροζούλα, όραία Ροζούλα.
Ή έγγονή παρετήρησε με δειλίαν τό πρόσωπο τής γρηάς. Μιά ξη νη σκιά εκάθονταν επάνω σ' αυτό. Έτσι τό μάτια τους συννητήθησαν. Τής μίμμη; ήσαν όραία άκόμη αλλά θαμπά. Τό κάθε τι είχε γηράσει σ' αύτην έξω από τά μάτια τής τά κρυστάλλινα αυτά παλάτια τής ψυχῆς. Και ή γρηά εκύτταζε τό παρελθόν στα μάτια τής κόρης κι' ή κόρη εκύτταζε τό μέλλον στα μάτια τής γρηάς.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟΦΥΛΑΚΙΟ

“Ο μικρός μου άνεψιός επέγαινε για πρώτη φορά στο σχολείο. Του είχα δώσει ένα μικρό βιβλιοφυλάκιο, για τό όποιον εκόμπαζε δεξιά και άριστερά. Δέν εκαταλάβαινε ακόμα ότι τό βιβλιοφυλάκιο ήταν τό πρώτο βήμα στη ζωή του. Άλλά μέσα σ' αυτό δέν ήσαν παρά ή πλάκα και ή άριθμητική και δέν τόν έβάρωναν άκόμη.
Παρουσιάζεται λοιπόν ο μικρός μπροστά μου με τά χέρια στής τσέπες του πανταλιού του με κντίπει με άλαζωνεία και μου λέει :
— Θεγε, γιατί δέν έχεις και σύ βιβλιοφυλάκιο ;
— Και γῶ εκουβάλησα τό βιβλιοφυλάκιο μου και άκόμη τό κουβαλώ και όλοι μας φέρνουμε ένα τέτοιο και όλοι είμαστε παιδιά του σχολείου που τρέχουμε στο δρόμο τής ζωῆς; ό όποιος τελειώνει στην πόρτα του νεκροταφείου. Μερικοί έχουν βαρειά βιβλιοφυλάκια, άλλοι έλαφριά, άλλοι ηδουών χαρούμενοι, άλλοι γελοῦν, άλλοι σούρνουνται σιωπηλά με τό κεφάλι γυρισμένο για τό σπίτι τους γιατί έμφορηθήκαν στο σχολείο ή έπησαν κακό βαθμό. Και επί τέλους ερχονται αι μεγάλοι παύσεις και πετάμε τό βιβλιοφυλάκιο σε μιά γωνιά κι' άρπάζουμε τό ραβδί του ταξιδιού και πηγαίνουμε σε ταξείδια. Ναί, άλλα που ;...
ΤΟ ΦΙΛΗΜΑ ΟΝ ΨΥΧΩΝ

“Όταν παντρεύτηκε ή σδελφή μου τόν εξάδελφό μου, ήμουν ακόμα ένα μικρό παιδί που βιβλιοκπῆσει τό κεφάλι τής στο χέρι του άρραβωνιαστικού τής, ό όποιος έσκυβε κι' εκόλλουσε τά χείλη του, στα δικα τής.
Τους εκύτταζε εκθαμβος άρκετήν ώραν έπειτα δε έτρεξα στον εξάδελφό μου και τόν ρώτησα γιατί δαγκάνει τήν αδελφή μου.
“Εκείνος έγέλασε δυνατά. Ή αδελφή μου εκοκίνησε και μου έρριξε ένα βλέμμα. Τότε μου ειπε ο εξάδελφός μου.
—Περίμενε, βρε μωρό, και έπειτα από δέκα χρόνια θα κάνης και συ τά ίδια.
“Αλλά εγώ τό έδοκίμασα τό ίδιο βράδυ και έπίλησα στα χείλη τήν μικράν Κανίνα με τήν όποια έταίσα. Έκείνη όμως μ' έμπάτισσε και μου ειπε σοβαρά σάν μεγάλη κυρία ότι αυτό είναι ντροπή.
“Αργότερα έκαμα πραγματικά κι' εγώ τό ίδιο έπίλησα τό ιερό φίλημα τής φίλιας και τό πικρότατο τών φιλημάτων, τό φίλημα του άποκαρτισμού επάνω στα ψυχρά χείλη του πατέρα μου.
“Εγγνώρισα όμως και άλλο φίλημα.
“Απήλασες ποτέ καρίαν ήδονην. Βρήκες ψυχήν όμοια με τήν δική σου τής όποιας; αι χορδάς ν' άνηχούν τόσο άρμονικά και ήνωσε τά μάτια σας ή ίδια άκρίς και έγιναντε ένα όμμα και μιά ψυχή στο αιώνιο καλό, τό αγαθό και τό άληθινό ;
Τήν στιγμήν εκείνην έπιλήθησαν αι ψυχαι σας εις τά Ήλύσια Σχόδοσε